

CELOŽIVOTNÍ PROCES RŮSTU KAZATELŮ A VEDOUCÍCH PRACOVNÍKŮ V CB

Každý kazatel, starší, nebo vedoucí v církvi se může dostat do situace, která oslabí, nebo zcela zničí doposud požehnanou službu. Může se jednat zejména o následující postoje:

Postoj dostatečnosti, že již mnoho vím, jsem zkušeným pracovníkem, necítím potřebu dále růst, spíše by se jiní měli ode mě učit. To může vést k jednostrannosti ve službě, uzavřením se novým podnětům, neschopnosti přijímat a chápat spolupracovníky, k nezávislosti, k pýše...

Postoj nedostatečnosti, méněcennosti, v porovnání s jinými toho málo vím, jsem nezkušený, potřebuji růst, nevím, kde a jak se mohu vzdělávat, z jakých zdrojů čerpat. To může vést k pocitům méněcennosti, neefektivitě ve službě, ztrátě radosti

Postoj maximálního úsilí vzdělávat se, efektivně sloužit, získávat nové informace a podněty, což může časem vést k vyhoření, ztrátě motivace, pocitu přesycení, opuštění služby, rezignace...

Postoj nerovnováhy – mnoho informací bez uvedení do praxe, neschopnost aplikace naučeného, teorie bez života, což může vést k frustraci, pocitu neužitečnosti, neefektivní službě, ztrátě povolání...

Pokusme se nastínit, co samotné Písmo hovoří o důležitosti růstu pracovníků a jak této oblasti rozumí někteří moudří a povolání lidé.

1 INTEGRÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PÁN JEŽÍŠ

...*“co Ježíš činil a učil od začátku“ (Sk. 1, 1)*

Kristův život byl v rovnováze mezi vyučováním a praktickou službou. Spíše napřed konal a pak vysvětloval, co a proč konal. Jeho učení vycházelo z praktického života. Jindy na své teologii postavil své skutky.

„Vystoupil na horu a zavolal k sobě ty, které si vyvolil; i přišli k němu. ¹⁴Ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, aby je posílal kázat ¹⁵a aby měli moc vymítat zlé duchy.“ (Mar. 3, 13 – 15)

Pán Ježíš povolal své učedníky z těchto důvodů: **aby byli s ním** (měli s ním společenství, učili se od něho, byli proměňováni, pozorovali jeho styl života...), **posílal je kázat** (aby mohli prakticky prožít, čemu se od něho naučili), **aby měli moc** (aby se mohli přesvědčit o pravdivosti svých znalostí, prožít Boží moc ve své službě...)

APOŠTOL JAN

“Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. ²Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. ³Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem. ⁴To píšeme, aby naše radost byla úplná.“

Jan píše o čtyřech úrovních poznání z důvodu podílení se na společenství a k plné radosti:

Slyšení (přijetí informace..)

Vidění fyzickým zrakem („horan“)

Hledění („teastai“) – pozorování (překl.: 21 stol.)

Dotyk rukama (osobní zkušenost...)

 PROJEKT „NCD“ (Přirozený růst církve)

UČENÍ SE	Přirozené - tvůrčí	Odevzdání - aplikace	Růst - posílení
=	Informace	Aplikace	Reformace
=	Pochopení	Činnost	Bytí
=	Znalosti	Know - how	Síla- zkušenost
KLÍČOVÉ OTÁZKY	Jaké, co to je?	Jak to použít?	Jak to prožít?
ZPŮSOBY STUDIA	Vyučování	Koučování	Nezávislé učení se
PODOBY INTELEKTU	Analytický	Praktický	Tvořivý
DIMENZE VYUČOVÁNÍ	Přirozená - hlava	Akční - ruce	Nadpřirozená - srdce

 STEPHEN COVEY

Staví vzdělávání na 4 pilířích:

Fysická inteligence (PQ)	Rozumná výživa, vyvážené cvičení, vhodný odpočinek, relaxace, zvládnání stresu a prevence
Mentální inteligence (IQ)	Systematické, disciplinované studium a vzdělávání Schopnost jasně vnímat a formulovat předpoklady Učit se tím, že učíme druhé a děláme to, čemu se učíme
Emocionální inteligence (EQ)	Sebeuvědomění, osobní motivace, empatie, sociální dovednosti
Duchovní inteligence (SQ)	Integrita (jednání s našimi hodnotami, přesvědčením a svědomím) Smysl (pocit přispění k dění kolem nás) Hlas (soulad naší práce s naším jedinečným nadáním, nebo dary)

2 SMYSL VZDĚLÁVÁNÍ

„Dokud žiješ, nepřestávej se učit žít“ (Seneca) ¹
„Život bez zkoumání nestojí člověku za to, aby jej žil“ (Sókrates)
„Kdokoli se rodí člověkem vzděláván budiž, aby z něho člověk byl“ (J. A. Komenský)

SZ

Jednou z forem vzdělávání je neustálé rozjímání nad knihou zákona. To předchází činění toho, co je napsáno. Důsledkem je zdar ve všem a prozíravé jednání. Obrazem tohoto života je strom zasazený u tekoucí vody, který dává své ovoce v pravý čas.²

APOKRYFNÍ LITERATURA

Vzdělávání je celoživotním procesem, kterým lze získávat moudrost. Ta se podobá některým oblastem lidského života - přípravě půdy, rozsévání a očekávání na dobré plody, jimiž se lze nasytit (přirozený růst). V počáteční fázi se jeví jako okovy, obojek na šíji a pouta. Později se změny na odpočinutí, radost, silnou ochranu, límeček slávy, vítězný jásot. Skrze tento proces se lze stát důvtipnějším, je možné se mnohému naučit a stát se moudrým. Kdo chce, dostane se mu vzdělání, to však vyžaduje určité úsilí - odevzdat se moudrosti celou duší a silou, poslouchat a naslouchat.

Zdroje, jak získat moudrost, mohou být následující: *Moudří starší* – těch se přidržet. *Každé vyprávění o Božích věcech* – naslouchat a nedat si ujít žádný moudrý výrok. *Rozumný člověk* – přivstat si, pospíchat k němu a vyšlapat práh jeho dveří. *Hospodinovy příkazy* – přemýšlet a vždy se bedlivě zabývat jeho zákony. On posílí rozum a uspokojí touhu po moudrosti.³

¹ A. R. MERILL. Krok za krokem, s. 175.

² (Joz. 1, 8) „Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne i v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě“

(Žalm 1) „Blaze muži, který se neřídí radami svévolníků, který nestojí na cestě hříšných, který neseďává s posměvači, ²nýbrž si oblíbil Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne i v noci. ³Je jako strom zasazený u tekoucí vody, který dává své ovoce v pravý čas, jemuž listí neuvadá. Vše, co podnikne, se zdaří“

³ (Sírachovec 6, 18 – 37) „Synu od svého mládí se věnuj vzdělávání, až do šedin, tak budeš nacházet moudrost. ¹⁹Přistupuj k ní jako oráč a rozséváč a čekej na její dobré plody. Jen málo námahy na ni vynaložíš a brzy budeš jíst, co z ní vzejde. ²⁰Nevychovanému se zdá příliš drsná, pošetilý při ní nevytrvá. ²¹Bude pro něho jako těžký zkušební kámen a nebude váhat ji odhodit. ²²Moudrost je totiž hodna svého jména, vždyť přístup k ní mají nemnozí. ²³Poslechni, synu, a přijmi mé mínění, neodmítej mou radu. ²⁴Vsuň své nohy do jejích okovů a na svou šíji navleč její obojek. ²⁵Sehni se a nes ji na svých ramenou, její pouta neměj v ošklivosti. ²⁶Přístup k ní celou svou duší a celou svou silou se drž jejích cest. ²⁷Jdi po jejích stopách a ona se ti dá poznat, jakmile ji jednou pevně uchopíš, už ji nepouštíš. ²⁸Nakonec v ní najdeš odpočinutí a promění se ti v radost. ²⁹Její okovy ti budou silnou ochranou a její obojek límečkem slávy. ³⁰Její jho je ozdoba ze zlata a její pouta jsou purpurová šňůra. ³¹Jako roucho slávy si ji oblečeš a ověncíš se vítězným jásotem. ³²Synu, budeš-li chtít, dostane se ti vzdělání; oddáš-li se moudrosti celou duší, staneš se důvtipnějším. ³³Budeš-li rád poslouchat, mnohému se naučíš, nakloníš-li pozorně své ucho, staneš se moudrým. ³⁴Ocitneš-li se v zástupu starších, rozpozněj, kdo je z nich moudrý, a toho se přidrž. ³⁵Ochotně naslouchej každému vyprávění o Božích věcech a nedej si ujít žádný moudrý výrok. ³⁶Objevíš-li rozumného, přivstaň si a pospěš k němu a tvá noha ať vyšlape práh jeho dveří. ³⁷O Hospodinových příkazech přemýšlej a vždycky se bedlivě zabývej jeho zákony. On posílí tvůj rozum a uspokojí tvou touhu po moudrosti

NZ

„Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše.
¹⁶Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, ¹⁷aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu (2. Tim. 3, 15 – 17).

Apoštol Pavel potřeboval knihy ...“přines s sebou, též knihy a zvláště pergamen (2. Tim. 4, 13)

JOHN WESLEY

J. Wesley byl nazýván „mužem jedné knihy“. Přesto se stal horlivým čtenářem knih rozličných žánrů. Při cestách na koni přečetl tisíce knih. V jeho kázáních se zřetelně projevovala hluboká znalost Písma i další literatury. Svě mladší kolegy učil, že buď budou číst, nebo v opačném případě opustí svoji duchovenskou službu.⁴

J. A. KOMENSKÝ

„Ale kolikátý mezi učiteli pečuje, sebe sama předně vzdělati, aby jako živá knihovna a jasné slunce ozařoval své okolí ze všech stran?“

Komenský byl náležitě připraven být učitelem a pak také učitelem národů, jak ho s oblibou nazýváme. Aby mohl učit, sám se musel vzdělávat. Někdo řekl, že nedokážeme zavést nikoho dál, než tam, kam jsme zašli sami. Nejen, že sám došel dosti daleko svým studiem, musel se stále vzdělávat a učit. Je nezbytné doplňovat neustále své znalosti, jít s dobou v tomto kontextu je nevyhnutné. Učitel musí znát něco podstatně víc, pokud nemá postupně ztrácet důvěru.

RICK WARREN

„Ztupí - li se seker a nenaostří – li se znovu, je nutno víc napnout síly. Užitečná a prospěšná je moudrost“ (Kaz. 10, 10).

„Abychom přivedli sbor k růstu, potřebujeme víc, než pouhou horlivost. Potřebujeme i určité dovednosti. Věnujte čas dovednostem, které si pro službu potřebujete osvojit. Z dlouhodobého hlediska tím čas ušetříte a budete mnohem úspěšnější. Naostřete sekeru své služby tak, že budete číst knížky, navštěvovat konference, poslouchat nahrávky a pozorovat příklady, které fungují.“⁵

BILL HYBELS

„Vedoucí mají před Bohem zodpovědnost za svůj neustálý rozvoj. Jedním z nejefektivnějších způsobů je čtení. Po přečtení knihy se nám někdy zdá, že jsme nic nezískali. Jednak při hledání řešení, směřování, se rozhodujeme správně v kontextu dobrých myšlenek přečtených knih. Ve svém stárnutí si stále více uvědomuji své mezery ve věci vedení a poznání. Velcí vůdcové hodně čtou. Pokud nečtou, zadělávají si na velké problémy ve službě“.⁶

⁴ SANDERS, O. Duchowe przywództwo, s. 88.

⁵ WARREN, R. Cílevědomá církev, s. 45.

⁶ HYBELS, B. Aksjomat, s. 196.

STEPHEN COVEY

„IQ – mentální potenciál můžeme rozvíjet třemi způsoby: (1) Systematickým, disciplinovaným studiem a vzděláváním, včetně studia mimo náš vlastní obor. (2) Kultivací sebeuvědomění, jejímž výsledkem je schopnost jasně vnímat a formulovat předpoklady, z nichž vycházíme, vystoupit ze „slonovinové věže“ svého oboru, oblasti a činnosti sfér, v nichž se cítíme dobře a bezpečně. (3) Učit se tím, že učíme druhé a děláme to, čemu se učíme.

Lidé, kteří se rozhodli neustále se vzdělávat, rozvíjet a zdokonalovat, se dokážou měnit, přizpůsobovat, vyrovnat se s měnícími se skutečnostmi života a jednat v každé oblasti lidské činnosti. Každý člověk si musí zvolit, jak se bude průběžně vzdělávat. Ve věku znalostí je to nutnost. Musíme se důkladně zamyslet, čemu se věnujeme a kde mrháme časem. Číst se vyplácí. Kultivovat sebeuvědomění tím, že se pokusíme pochopit a jasně formulovat předpoklady teorie a paradigmat, z nichž vycházíme je bezpochyby jednou z nejužitečnějších věcí, kterou můžeme udělat. Protože vždy činíme předpoklady a tyto jsou velmi implicitní (nevyslovené, neuvědomované), tím že je učiníme explicitními, můžeme mnoho věcí změnit a učinit velký krok kupředu. Můžeme se naučit uvažovat jinak, než jsme zvyklí.

Jaké dopady má zanedbávání mysli a jejího průběžného rozvoje na srdce, na vztahy? Budeme stále více vedeni vlastní neznalostí, předsudky, stereotypy a nálepkováním. Můžeme ve svém myšlení zaostávat, náš pohled na život se zúží, začne se projevovat sebestřednost a krátkozrakost při vnímání věcí.

Když se přestaneme učit, jaké dopady to bude mít na naši duši? Svědomí znečtiví, otupí a nakonec se zcela vytratí, protože nám neustále říká, že bychom se měli učit a růst. Ztratíme pocit životní vize a přestaneme se snažit objevit vlastní hlas.“⁷

PETER URS BENDER

„Neustále se učte. Učit se znamená riskovat. Znamená to, oprostít se od toho v co dnes věříte, abyste se přesvědčili, jak život funguje z širší perspektivy.

- Učte se od odborníků
- Najděte jednu užitečnou věc v každém pořadu, který sledujete, v semináři, jehož se účastníte, v knize, kterou čtete. Pak se angažujte pro její aplikaci.
- Učte se praxí. Pomůže vám to překonat vaše obavy, učí vás tomu, co funguje a zároveň vede k výsledkům.“⁸

⁷ COVEY, S. 8. Návyk – Od efektivnosti k výjimečnosti, s. 322. – 323.

⁸ BENDER, P. Niterný Leadership, s. 137.

3 LEKCE POKORY

Vzdělávání jako cesta pokory

„Vzdělání je progresivní objevování naší vlastní neznalosti.“ (Will Durant)⁹

„Když se vaše znalosti rozšiřují, co se děje s tím, co neznáte? Obvykle totéž – oblast neznámého se zvětšuje také, nebo se přinejmenším zvětšuje vaše poznání toho, že něco neznáte. Co se stane, když se pokusíte sloužit něčemu, co přesahuje horizont vašeho poznání? Povede to ke skutečné pokoře a touze, aby vám ostatní pomohli. Úspěšná spolupráce umožňuje naše znalosti a schopnosti produktivně využít. Toto poznání by mělo zvyšovat naše odhodlání neustále se učit a osvojovat si nové poznatky zejména v takových klíčových oblastech, jako jsou osobní růst, vztahy a vedení lidí.“

Vzdělávání jako výzva k aplikaci

„Znalosti v jistém smyslu ustupují moudrosti, přetaveny v principy. Detailní poznatky jsou důležité ad hoc, ale návyk aktivně využívat principy, které jsme dobře pochopili, je posledním krokem na cestě k moudrosti.“ (A. N. Whitehead).

„Podle slova však také jednejte, nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe!²³Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled;²⁴podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá.²⁵Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky (Jakub).¹⁰

„A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále.²⁵Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nepadl, neboť měl základy na skále (Ježíš).¹¹

⁹ COVEY, S. 8. Návyk – Od efektivnosti k výjimečnosti, s. 284.

¹⁰ Jak. 1, 22 – 25

¹¹ Mat. 7, 24 - 25

4 SHRNUÍ

UČITELÉ	SMYSL INTEGRÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	POZNÁMKY
PÁN JEŽÍŠ	Činil a vyučoval jako moc mající	Učení, aplikace, moc
PÁN JEŽÍŠ	Povolal učedníky, aby byli s ním, kázali a měli moc	Přítomnost, učení, moc
	Moudrý muž nejen slyšel, ale konal a postavil základy na skále	Slyšení, jednání, zkušenost
APOŠTOL JAN	Slyšel, viděl, pozoroval, dotýkal se	Informace, příklad, pozorování, zkušenost
JAKUB	Nejen slyšení, ale činění, ne zapomenout, ale jednat, požehnaný život	Jak. 1, 22 – 25
PÍSMO	Moudrost ke spasení, učení, usvědčování, náprava, výchova ke spravedlnosti, příprava ke každému dobrému činu	2. Tim. 3, 15 – 17
SCHWARZ - NCD	Hlava, ruce, srdce	Informace, aplikace, reformace
SÓKRATES	Smysl života	
J. A. KOMENSKÝ	Pravé lidství, „živá knihovna“, péče o sebe sama, sluneční zář pro okolí, sebevzdělání a učení jiných, potřeba znát více, než jiní, aby neztratil důvěru	
JOZUE	Zdar, prozíravé jednání	Rozjímat nad Zákonem a bedlivě plnit
ŽALM 1	Zdar ve všem, prozíravé jednání, ovoce	Láska k Zákonu a rozjímání
SÍRACHOVA MOUDROST	Odpočinití, radost, silná ochrana, límec slávy, vítězný jástot, moudrost, důvtip, posílení rozumu a uspokojení touhy po moudrosti,	Moudří starší, každé vyprávění o Božích věcech, rozumní lidé, Hospodinovy příkazy. Celou duší, silou, poslouchat, naslouchat.
JOHN WESLEY	Muž jedné knihy, ale čtenář rozličných žánrů. Čtení zabraňuje rezignaci ze služby	
RICK WARREN	Efektivní práce, úspora času a síly	

BILL HYBELS	Ochrana před velkými problémy ve službě, lepší orientace	
STEPHEN COVEY	<p>Inteligence fyzická, mentální, sociální, duchovní</p> <p>Systematické studium i mimo vlastní obor, vyjít ze „zóny bezpečí“, učit se tím, že učíme jiné a aplikujeme naučené, zdokonalování, změna, kultivace sebeuvědomění, formulace paradigmat, změna v uvažování i jednání, velký pokrok...</p>	<p>Integrální vzdělávání</p> <p>Zanedbání učení způsobí vedení dle vlastní neznalostí, předsudky, sebestřednost, krátkozrakost, otupení svědomí, ztrátu životní vize</p>
PETER URS BENDER	Chápat život z širší perspektivy, pomůže překonat obavy, naučí přijmout fungující, povede k výsledkům	Učit se neustále, dost riskovat, učit se od odborníků, najít si jednu věc z knihy, semináře a tu aplikovat, učit se praxí
WILL DURANT	Pokora a potřeba spolupráce, znalosti a schopnosti efektivně využít, zvětšování oblasti neznáma, odhodlání stále se vzdělávat a osvojení si poznatků v oblastech jako jsou osobní růst, vztahy a vedení jiných	
N. WHITEHEAD	Znalosti přetaveny v principy a návyky aplikovat, získání moudrosti	

5 APLIKACE

- Bez celoživotního vzdělávání se jako kazatelé a pracovníci v církvi neobejdeme
- Přijímáme model „integrálního vzdělávání“
- Naší inspirací bude Kristův styl vedení učedníků a jiní bibličtí učitelé
- Využijeme i rady sekulárních rádců
- Respektujeme obdarování a specifické zaměření jednotlivých kazatelů
- Pokusíme se povzbudit kazatelé k pochopení požehnání rovnováhy tohoto způsobu růstu
- Možná bychom mohli koncept postavit na 3, nebo 4 úrovních, např.:

INFORMACE

- učit se
- slyšet

PŘÍKLAD

- dívat se
- pozorovat

APLIKACE

- učit se tím, že učíme a aplikujeme naučené
- jednat, být aktivní
- sloužit, pomáhat

REFORMACE

- mít zkušenost z Bohem
- mít moc a vliv
- být proměňován
- růst ve všech úrovních

Jak získat informace?

- Naslouchat Božímu slovu
- Studovat literaturu podle potřeb služebníků
- Účast na konferencích, seminářích

Kde získat příklad?

- Přemýšlet nad biblickými postavami
- Sledovat pozitivní i negativní osobnosti kolem nás
- Najít požehnané služebníky a sledovat jejich život a službu

Jak aplikovat?

- Vybrat jeden princip, myšlenku z každé knihy, semináře
- Dát jí časový rámeček
- Sledovat naplňování
- Zapojit do činnosti další osoby
- Účastnit se seminářů, spojených s „dílňami“
-

Jak prožít změnu, reformaci?

- Předchozí spojit s modlitbou
- Očekávat na působení Ducha svatého
- Být věrný v již poznaném
- Být pokorný
- Spolupracovat na reformaci
- Být otevřený na změnu